

בין עם ישראל לארץ
קשר נצחי זה אהבה

מתוך רשימת הקללות
מצאנו מידה טובה -

בס"ד

במפתוז הלב מתוך אמונה לפרשת "בהר בזוקותיי"

1. ארץ-ישראל יושבת בשק ואפר

בפרשת "בחוקותיי" מתארת התורה את התוצאה המבורכת אם ישמעו עם ישראל בקול ה' – הברכה, ואת התוצאה הקשה שתבוא על עם ישראל אם לא ישמעו בקול דברי ה' – הקללה.

מתוך התיאור הקשה של הגלות מופיע הפסוק הבא:

"והשמתי אני את הארץ ושממו עליה איביכם הישבים בה" (כ"ו, ל"ב)

- הסבירו: מה יקרה לארץ כשעם ישראל יהיה בגלות?
- מה יקרה לאויבים שישבו בארץ במקום עם ישראל?
- האם תוכלו לראות משהו טוב בכך שהארץ לא נותנת פירותיה לגויים היושבים עליה?

קראו את דברי רש"י לפסוק:

"זו מידה טובה לישראל, שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם, שתהא שוממה מיושביה".

- הסבירו מדוע זו 'מידה טובה'.
- יחזקאל הנביא מתאר מה יקרה לארץ השוממה כשיגיע הזמן שעם ישראל ישוב אליה. קראו את הפסוק:

"ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא" (יחזקאל ל"ו, ח').

השלימו:

מאז שב עם ישראל לארצו פסקה _____ הארץ והיא חדלה להיות _____ .
הארץ קיבלה את בניה השבים ב _____ מתוקים והוכיחה בכך שהיא שמרה רק לנו _____ והיא שלנו _____ .

זכינו לראות כיצד _____ דברי התורה ודברי הנביאים והארץ השוממה פרחה עבור עם _____ .

התקיימו / אמונים / שוממה / לנצח / פירות / קללת / ישראל

הידעת?

בשנת 1868 ערך הסופר מרק טויין מסע אל ארץ הקודש, וכך כתב ביומנו: " ...הגבעות קירחות ודהויות וחזותן עלובה. העמקים הם מדבריות מכוערות שבשוליהם צמחייה דלה עטוית עצב ויגון... זוהי ארץ שיממון, חוסר תוחלת ושברון לב... ארץ-ישראל יושבת בשק ואפר..."

- חישוב: מדוע הארץ אבלה? למי היא ממתינה?

בין עם ישראל לארצו
קשר נצחי לא אהבה

מתוך רשימת הקבלות
מצאנו מידה טובה -

2. עם-ישראל שומם בגלות

לפניכם פסוק נוסף המופיע ברשימת הקללות. קראו את הפסוק:

"...ולא תהיה לכם תקומה לפני איביכם" (פסוק ל"ז)

פירוש: לעם ישראל לא תהיה תחייה בארצות שאליהן הוגלה, וזאת בניגוד ליתר העמים שנטמעים בארצות אליהן הם מהגרים וכעבור שנים מועטות שוכחים את השפה והתרבות הקודמת.

- מה משותף לעם ישראל ולארץ ישראל בזמן הגלות?
- הסבירו: מהי המידה טובה' בשיממון של עם ישראל בארצות אליהן הוגלה ובכך שלא הייתה לו תקומה בשום מקום אחר?

3. הסיבה לגלות עם ישראל מארצו

"ואתכם אצרה בגוים... אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השמה ואתם בארץ איביכם, אז תשבת הארץ והרצת את שבתתיה. כל ימי השמה תשבת, את אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה".

- מה הסיבה לשממת הארץ?
- מה אפשר ללמוד מכך על חשיבותה של מצוות השמיטה?

עם ישראל לארץ ישראל לעולמי עד / סיפור

עמיחי היה נסיך יפה תואר, בנו יחידו של מלך טוב לב. לימים כשבגר עמיחי קרא לו המלך ואמר: "בני יקירי, הגיע הזמן שתישא אישה". "תודה לך מלכי", אמר עמיחי בהתרגשות, "אני בטוח שתמצא עבורי את הטובה והיפה שבבנות". וכך היה, המלך השיא את עמיחי עם מכורה. עמיחי ומכורה אהבו זה את זו אהבת נפש. הם חיו באושר זה עם זה וגידלו את ילדיהם בשמחה. אך יום אחד קרה מקרה עצוב. באו אנשים רעים ולקחו את עמיחי לארץ רחוקה. עמיחי שפך דמעות כמים. כל כך קשה הייתה עליו הפרדה. לפני שיצא הוא נשבע לה שלעולם, יהיה מה שיהיה, הוא לא ישכח אותה. לעולם לא יחליף אותה באחרת ותמיד יתפלל לשלומה ויקווה לשוב אליה. ומכורה הנהנה ראשה בעצב ולא אמרה דבר. בדמיונה ראתה אנשים רעים המבקשים לשאת אותה לאישה תחת בעלה שהלך. 'מה אעשה?' בכה ליבה. 'איך אגרש את כל מי שינסה לשאת אותי לאישה?' ואז עלה בראשה רעיון. מכורה, הנערה היפה מכל בנות הארץ, התחפשה לאישה זקנה ומכוערת. היא עטפה את עצמה בבגד כהה וקרוע וצבעה את שערה הרענן בצבע לבן כדרך הנשים הזקנות. והנה דפיקה בדלת. מכורה ישבה מכווצת בפינה ולא אמרה דבר. נכנס איש רע ושאל: "את מכורה היפה? שמעתי שבעלך איננו ובאתי לקחת אותך לי לאישה. אך מה זאת? את כל כך שוממה ומכוערת!" והלך. וכך באו רבים, וכשראו את כיעורה הלכו גם הם. מכורה התעודדה - כשיבוא עמיחי היא תשוב להיות שלו.

בין עם ישראל לארץ
קשר נצחי לה אהבה

מתוך רשימת הקללות
מצאנו מידה טובה -

ימי תשובה

סדר

זכינו בדורנו לראות
בתקומת ישראל בארצו.
עם ישראל כבר לא
שמש אלא חי, מתפתח
ויוצר ומכין את עצמו
לגאולה השלמה במהרה
בימנו, והארץ פורחת
ומשגשת לכבודנו.

סדר

עברו שנים והנה בא היום. עמיחי הצליח לברוח מפני שוביו. הוא רץ כל עוד נפשו בו, עיף, רצוף ופצוע אל אשתו האהובה. בדרכו שאל את העוברים ושבים: "האם תדעו מה שלום מכורה?"
"מכורה?" אמרו לו כולם. "מכורה מכוערה. יושבת בביתה זקנה ושוממה...".
"זה לא ייתכן", חשב עמיחי והמשיך בדרכו.
"מכורה המכוערה", אמרו האנשים. "האם את יודעת מי שב אליך? עמיחי בעלך. אך הוא חלש ותשוש...".
כששמעה מכורה שעמיחי בדרכו אליה מיהרה והסירה את התחפושת המכוערת, שטפה שיערה ולבשה בגדיה הפרחוניים. כשראה אותה עמיחי שמח ליבו. הוא הרגיש שכוחותיו חוזרים אליו והוא רץ לחבק את אהובתו ששמרה לו אמונים כל השנים.

האם תוכלו לתאר את גודל השמחה שהייתה שם בעת שנפגשו?

מתוך התבוננות מעמיקה ברשימת הקללות שבפרשה נוכל לראות כיצד הקללות הפכו לברכות גדולות: "והשפתי אָנִי אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמַח עָלֶיהָ אֲבִיבֶיךָ הַיְשָׁבִים בָּהּ" (כ"ו, ל"ב). מפרש רש"י: "זו מידה טובה לישראל, שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם, שתהא שוממה מיושביה".
בכל שנות הגלות שומרת הארץ אמונים לבניה ומעידה שהיא שייכת אך ורק להם. פלא זה מתעצם שבעתים כשמתגשמת נבואת הנביא יחזקאל והארץ לפתע קמה מאבלה ומוציאה פירות לבניה הקרבים לבוא. תופעה פלאית נוספת מתרחשת לעם ישראל בארצות הנכר: "וְלֹא תִהְיֶה לְכֶם תְּקִימָה לְפָנַי אֲבִיבֶיךָ" (פסוק ל"ז). בניגוד לחוקי הטבע האנושי, עם ישראל לא מצליח להשתלב בין האומות. הוא גם לא מצליח להקים לעצמו ממלכה בשום מקום אחר. לפיכך הוא שומר אמונים לארצו.
זכינו בחסדי ה' לראות בדורנו בתקומת ישראל בארצו.
בזכות מצוות השמיטה נחזק את הקשר לארצנו הקדושה ונתכונן במהרה לגאולה השלמה.

חידות וחידודים / מוריה שטרן, צוות כתיבה המ"ד יסודי

מצווה בפרשה – צדקה

חברה מתוקנת דואגת לשכבות החלשות, מקימה ארגוני צדקה וחסד לתמיכה בהם וכדומה. אך צריך לזכור שעזרה זו היא זמנית, עד שהנזקקים "יעמדו על רגליהם" ויפרנסו את עצמם בכוחות עצמם, ללא תמיכה חיצונית. בהלכות צדקה ישנן דרגות ברמת החשיבות של כל פעולת צדקה. פרשת "בהר" מלמדת שהדרגה המעולה שבמצוות צדקה היא הסיוע לנזקק בכלכלת עצמו, כלומר לדאוג לו להשגת מקצוע, או לתת לו הלוואה כספית לפתיחת עסק וכדומה, כך שעם הזמן הוא יתנתק מהתלות באחרים ויפרנס את עצמו מהכנסתו האישית בכוחות עצמו.

בין עם ישראל לארצו
קשר נצחי לא אהבה

מתוך רשימת הקללות
מצאנו מידה טובה -

ימי תשובה

מידה בפרשה - אמונה

האדם נברא עם כוחות רבים המאפשרים לו לקיים את עצמו, לרכוש מקצוע ולהתפרנס. בעידן הקדום רוב האנשים בעולם התפרנסו מחקלאות. וכאן נדרשת אמונה: עבודת האדמה תלויה גם, ובעיקר, במטר השמיים. גם אם עיבד החקלאי את אדמתו על פי כל הכללים הדרושים, עדיין מצפה הוא לגשם שיסקה את האדמה ויגדל את מה שזרע ושתל. אבל מה עושים בשנה השביעית, שנת השמיטה, בה אסור לעבד את האדמה? ושוב נדרשת אמונה: "וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי לָכֶם בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית; וַעֲשֵׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשָׁלֹשׁ הַשָּׁנִים" (כ"ה, כ"א). כלומר השמיטה מחזקת את האמונה בה' ובכך שהוא הזן ומפרנס ואנחנו רק עושים השתדלות.

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- א. "שש שנים תזרע _____, ושש שנים תזמר _____ ואספת את _____, ובשנה _____ שבת שבתון יהיה _____ שבת לה', שדך לא _____ וכרמך לא _____, את ספיים קצירך לא _____, ואת ענבי קצירך לא _____, שנת שבתון יהיה לארץ" (כ"ה, ג-ה')
- ב. "אם _____ תלכו; ואת _____ תשמרו, ועשיתם אתם. ונתתי _____ בעתם; ונתנה _____ יבולה, ועץ השדה יתן _____" (כ"ו, ג-ד')
- ג. "ונתתי משכני _____ ולא-תגעל נפשי אתכם, _____ בתוככם, והייתי לכם, לאלהים; ואתם תהיו לי _____" (כ"ו, י"א-י"ב)

בלשון הפרשה - כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

א. שנת החמישים היא שנת היובל, ובה כל אחד חוזר אל נחלתו ואל משפחתו (כ"ה, י')

ב. אם יהודי נקלע למצוקה - עליך לעזור לו ולנסות להרים אותו (כ"ה, ל"ה)

ג. בשנת היובל כל הנחלות וכל האדמות חוזרות לשבט המקורי (כ"ז, כ"ד)

בין עם ישראל לארצו
קשר נצחי fe אהבה

מתוך רשימת הקללות
מצאנו מידה טובה -

שאלת אתגר:

מצאו בפרשה פסוק בו מופיע אותו מספר ארבע פעמים, ויש בו שש מילים רצופות המתחילות כולן באותה אות.

(u, 'ט, c,) „טזח סיחזחלאו אהש סיחזח טזחזח חזחזח
יגז' לז' זיטו' סיחזחזח חזחזח סיחזח טזחזח חזחזח לז' טלסו„
:לזזא טזחזח טזחזחזח

מה הקשר?

- מתחו קו בין שתי מילים
- הקשורות אחת לשנייה
אבן	הלויים
שבת	הקודש
ערי	לה'
שקל	משכית

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים

- בשנת היובל תוקעים בשופר ביום כיפור (כ"ה, ט'-'י) – נכון / לא נכון
- בשנת היובל יש את אותן ההלכות כמו בשנת שמיטה מבחינת עבודת האדמה (כ"ה, י"א) – נכון – לא נכון
- יש מקרים בהם הארץ מוציאה יבול המספיק לשנתיים, אך אין מקרים בהם היא מוציאה יבול המספיק לשלוש שנים (כ"ה, כ"א) – נכון / לא נכון